

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNİKA

LETO VI.

ŠTEVILKA 42

MAJ 1978

6. MAJ
1945-1978

Prvi gostni govornik na skupščini je bil predsednik SO Vrhnika, tovariš Vladimir Mejač, kulturni program z recitacijami pa je izvedel Oktet Kašča iz Verda.

6. maja praznujemo občinski praznik v spomin na dan, ko so borci Hercegovske divizije tega dne 45. leta osvobodili naše mesto. Slavnostne seje delegatske skupščine in družbenopolitičnih organizacij so se poleg delegatov in ostalih družbenopolitičnih delavcev v naši občini udeležili tudi predstavniki sosednjih občin in predstavnik ladje Vrhnika.

TITO — MAJ — MESEC MLADOSTI

Po tem, ko je štafeta mladosti z najboljšimi željami tovarišu Titu za njegov bližajoči se praznik prenočila v Horjulu, so jo v jutranjih urah 6. maja — to je na dan, ko praznujemo občinski praznik — mladi pripeljali na Vrhniko. Številni pionirji, mladinci, pripadniki JLA, predstavniki družbenopolitičnega življenja in drugi občani so jo pričakali pred domom JLA, kjer so pionirji pripravili kratek kulturni program. Štafeta je po pozdravnem govoru, ki ga je imel predsednik Občinske konference SZDL Drago Debeljak, pozdravnem pismu tovarišu Titu in že omenjenem kulturnem programu, v katerem je sodelovala tudi godba ZKO Vrhnika, nadaljevala pot proti Logatcu.

HITREJŠE REŠEVANJE NALOG

Z okrepljeno aktivnostjo in povezanostjo vseh sil

Štiriletno mandatno obdobje novoizvoljene delegatske skupščine se je pričelo na polovici izpolnjevanja srednjeročnega načrta razvoja občine, prav ta pa že opredeljuje glavne naloge in razvojne načrte, ki jih bo potrebno opraviti.

Naloge, ki jih bosta morala Skupščina in Izvršni svet — kot izvršilni organ Skupščine v tem obdobju realizirati, so številne in bodo terjale od delegatov in članov izvršnega sveta kar največ naporov in angažiranosti. Na prvi seji skupščine je predsednik izvršnega sveta Franc Krašovec naštel le nekaj najaktualnejših nalog, ki jim bo treba posvetiti kar največ pozornosti in je med drugim dejal:

»Na področju industrijskega razvoja ugotavljamo, da ima v naši občini možnost za razvoj le kapitalno intenzivna in čista industrija. Veliko več naporov bo treba posvetiti tudi preusmerjanju aktivnega prebivalstva, da se bo v večji meri zaposlovalo v domači občini, saj je trenutno več kot polovica naših delovnih ljudi zaposlena v drugih občinah.

V letošnjem letu moramo izdelati tudi program razvoja obrti, v katerem moramo opredeliti kot prednostne dejavnosti predvsem uslužnostno obrt in tisto obrt, ki je neposredno vezana z združenim delom.

Na področju komunalne dejavnosti v občini najbolj zaostajamo. Lahko govorimo o kritični komunalni opremljenosti ne samo večjih naselij, saj je stanje še slabše v manjših naseljih oziroma krajevnih skupnostih. Poiskati bomo morali skupno pot v reševanju teh problemov s krajanji in delavci v TOZD, da bomo lahko zagotovili vsaj minimalne sanitarne pogoje. Urejanje cestnega omrežja ne samo skozi naselja ampak tudi med naselji — bo terjalo v tem obdobju veliko naporov. Prav gotovo bomo morali poiskati dolgoročneje rešitve v skupnem programu izgradnje cestnega omrežja v občini s samoupravnim sporazumom, v katerega bodo morale biti vključene vse TOZD, krajevne skupnosti in krajanji sami. Izvršni svet bo moral pri tem odigrati vlogo pobudnika in koordinatorja akcije, za katero

pa bo imela nedvomno največjo zadolžitev Samoupravna komunalna interesna skupnost, preko katere bodo po delegatskem sistemu TOZD in KS uveljavljale svoj vpliv.

Tudi področje gospodarjenja s stavbnimi zemljišči bo v novem mandatnem obdobju problematično. Izvršni svet je ugotovil, da komunalni prispevek ne pokriva niti polovico stroškov komunalnega opremljanja zemljišč. Tako bo naloga izvršnega sveta tudi ta, da bo za to področje predlagal, ob sodelovanju SKIS, novo višino ko-

munalnega prispevka. Pri tem pa moramo upoštevati to, da je bil izračun komunalnega prispevka narejen že pred 4 leti in kasneje ni bil usklajen z rastjo gradbenih stroškov.

Vsi ti problemi na področju komunalne dejavnosti so dobili z zakonom o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in z zakonom o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči popolnoma nov, kvalitetnejši samoupravni način reševanja, temu pa se bodo morali prilagoditi tudi

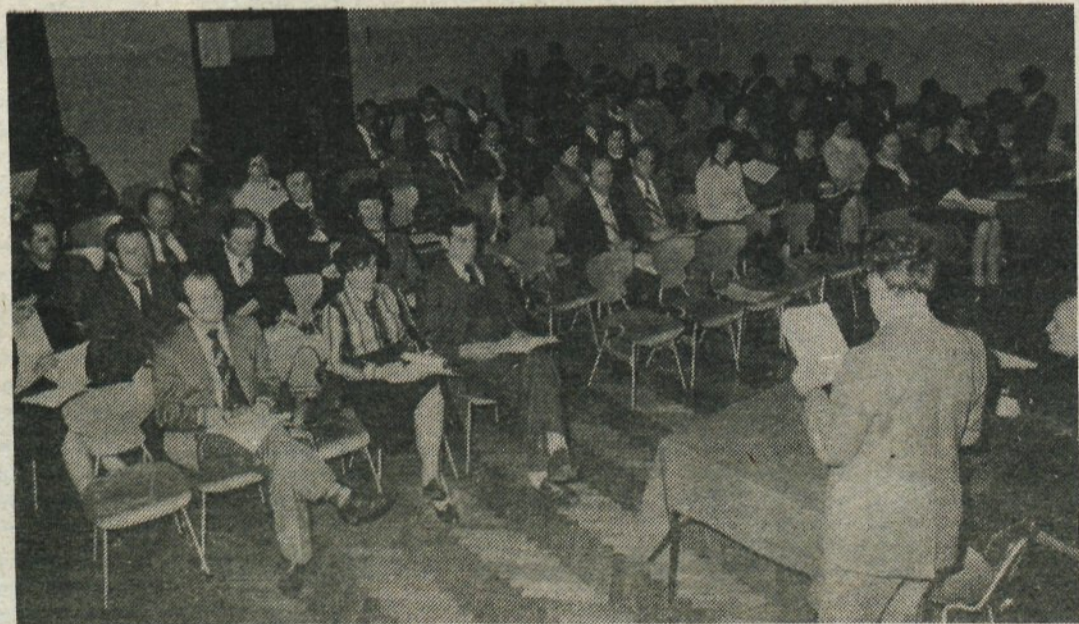
nekateri upravljavci komunalnih naprav, saj tudi ti nastopajo kot kreatorji v temeljnih enotah in skupščini SKIS, ne morejo pa biti oni tisti, ki bodo odločali o namembnosti sredstev.

Izvršni svet bo uskladil in predlagal skupaj s Komunalnim podjetjem Vrhnika pravilnik cen za vodarino in kanalizacijo; predlog je že dalj časa v razpravi, vendar ni bil sprejet. Z novim pravilnikom bo zlasti določeno, katera sredstva in koliko se uporabljajo za posamezne namene (tekoče vzdrževanje in razširjena reprodukcija) in kdo z njimi razpolaga.

Na področju urbanizma bo Izvršni svet poleg stalnih nalog spremljanja izdelave zazidalnih načrtov sodeloval tudi pri izdelavi urbanističnega programa občine. Že v letošnjem letu mora biti sprejet načrt opredelitve stavbnih zemljišč in zemljišč za druge namene — npr. kmetijstvo, gozdarstvo. Do konca leta mora biti izdelan tudi družbeni dogovor o pristopu k izdelavi prostorskega plana občine Vrhnika, ki bo podrobneje določal usmeritve na področju gospodarjenja s prostorom do leta 1985 in bolj osnove do leta 2000. S tem bomo opredelili politiko nadaljnje stanovanjske izgradnje na področju naše občine.

V srednjeročnem programu stanovanjske izgradnje smo predvideli izgradnjo 322 stanovanj v blokovni gradnji. Vendar pa ta plan ne bo v celoti realiziran, pa ne samo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, temveč tudi zaradi nedodelane urbanistične ureditve. Vlogo na področju stanovanjske izgradnje bo nedvomno odigral novoustanovljen projektivni biro, ki bo z zaposlitvijo domačih strokovnjakov skušal najti specifičnim vrhniškim razmeram primerne rešitve.

To so le nekateri najpomembnejši problemi, saj tu niso našteje pomembne naloge na področju kmetijstva, tercialnih dejavnosti, organizacije in kadrovske problematike tako v upravnih organih kot tudi v družbenih službah, naloge na področju družbene samozaščite in druge, ki jih bo izvršni svet kasneje opredelil v svojem programu dela.

Novoizvoljeni delegati na prvi skupni seji vseh treh zborov skupščine občine Vrhnika (Fotografija: D. Todorović)

Tudi letos kurirčkova pošta

Pionirji nadaljujejo tradicijo kurirjev saj so kurirsko torbico varno nosili po nekdanjih kurirskih poteh

Tudi letos so pionirji nosili mimo zased, nevarnosti, od javke do javke, partizansko kurirsko torbico, s pozdravi in najboljšimi željami tovarišu TITU, za njegov 86. rojstni dan.

Na svoji poti so kurirji morali premagovati številne ovire in težave, in tako kot pravi kurirji, so se morali poslužiti, vseh svojih zvižac, ukan in iznajdljivosti.

Na teh svojih poteh pa pionirji obujajo spomine na nekdanje partizanske kurirje in obenem

spoznavajo, kako težko in odgovorno nalogo so med narodnoosvobodilno borbo opravljali partizanski kurirji. Še zlasti v ofenzivah so se kurirji težko prebijali mimo sovražnikovih položajev, zased in bunkerjev, poleg tega pa še težko otovorjeni s polnimi nahrbtniki literature za partizanske enote in aktiviste na terenu. Sovražnik jih je neprestano zasledoval, napadal in jih skušal uničiti. Toda ni uspel; kurirske zveze so morale delovati po dogovorjenih javkah in urnikih. Borci kurirji so svojo nalogo

uspešno opravljali zlasti zato, ker so se zavedali, kako velik pomen ima njihovo delo in ker so verovali v zmagu in svobodo in so jim pri izvrševanju nalog pomagali aktivisti na terenu. Hrabrost, predanost borbi in vrhovnemu komandantu tovarišu TITU, ljubezen do domovine, bratstvo in tovarištvo, ki je imelo izreden pomen med borci in kurirji, jim je omogočilo, da so lahko preživeli vsa leta borbe in tudi uspešno opravili vse svoje naloge in dolžnosti.

Letos so kurirji iz naše občine sprejeli kurirsko torbico od logaških vrstnikov prav na TV 17, to je na Slemenih za Ljubljanskim vrhom na kraju, kjer so med 2. svetovno vojno

imeli kurirji svojo postojanko in skrbeli, da je pošta pravočasno prišla na pravo mesto. Od te kurirske postaje so vodile poti preko Dolomitov na Gorenjsko in proti Primorski.

Pionirji — kurirji so torbico odnesli z TV-17 na Pokojišče in nato v Borovnico, kjer so ji pionirji pripravili lep sprejem in je bila nato skrbno spravljena med prvomajskimi prazniki. Iz Borovnice pa je preko Ljubljane kurirska torbica potovala do Bevk, Sinje Gorice in nato na Vrhniko, kjer so jo pričakali številni pionirji, nato pa je nadaljevala pot po naši občini proti Horjulu, kjer so jo prevzeli pionirji kurirji iz viška občine.

T. H.

Kadeti vezisti obiskali TV-17

Skupina šestnajstih kadetov — vezistov srednje vojne tehnične šole JLA iz Beograda, pod vodstvom kapetana Ratka Pečenčiča, ki je bila na stažiranju v kasarni Ljubo Šerčer v Ljubljani, je obiskala tudi Vrhniko in obnovljeno kurirsko postajo na TV 17

Terenske kurirske zveze med NOB v drugih republikah namreč niso bile tako razvite kot v Sloveniji. Na TV 17 so kadete sprejeli preživeli kurirji TV 17 in jih seznanili z načinom in pogoji, v kakršnih so med NOB morale delovati kurirske zveze.

Po obisku TV 17 na Slemenih za Ljubljanskim vrhom so si mladi vezisti ogledali še muzej v gradu Bistra in njegovo okolico.

J. V.

Vrhniki kurirji so letos prevzeli kurirsko torbico od svojih vrstnikov iz Logatca na TV 17 in jo nato varno nosili skozi občino (Fotografija: M. Borčić)

Skrb za spomenike in obeležja NOB

Vse bolj postaja to naloga mladih, saj je to področje izredno pomembno v obujanju in prenašanju tradicij na mladi rod

Vzdrževanje partizanskih spomenikov in obeležij postaja tudi v naši občini vse bolj skrb in naloga mladih. Že doslej je za ta obeležja, ki so spomin na pomembne dogodke iz narodnoosvobodilne borbe — v občini je 10 partizanskih spomenikov, 29 obeležij in 3 partizanska grobišča — skrbela občinska organizacija ZZS NOV v sodelovanju s šolsko mladino. Tako so v preteklem letu pionirji na osnovnih šolah med seboj tekmovali, kdo bo lepši skrbel za te kraje.

Pionirjem pa se vse pogosteje pridružujejo tudi starejši mladinci, saj so mladi sklenili, da morajo več pozornosti posvetiti prav obujanju in prenašanju tradicij naše revolucije na mlajši rod.

Predstavniki občinske organizacije Zveze borcev najmanj dvakrat na leto obiščejo te spomenike in pregledajo, v kakšnem stanju so. Krajev, ki so znani po pomembnih dogodkih iz NOB, pa je v naši občini še veliko in tako namerava občinska organizacija Zveze borcev v prihodnje postaviti še nekaj obeležij. Prav tako pa bodo skušali za neznane borce, ki so padli na ozemlju naše občine ugotoviti, v kateri enoti so se borili, pričeli bodo urejati tudi nerešene zemljiške zadeve za spomenike in obeležja.

Nedvomno bi bilo potrebno pri Občinski konferenci SZDL ustanoviti neko telo — morda koordinacijski odbor za oživljanje tradicij NOB — v katerem bi imeli svoje predstavnike vse občinske družbenopolitične organizacije, občinska skupščina in seveda društva (še zlasti taborniki, pionirji). Taki odbori bi bili zlasti potrebni v samih krajevnih skupnostih, saj bi bila njihova naloga predvsem usklajevanje programov obujanja tradicij NOB.

V tem koordinacijskem odboru bi imel pomembno vlogo tudi sindikat, saj bi preko njega vse delovne organizacije, v katerih je bilo močno delavsko gibanje že pred 2. svetovno vojno in iz katerih so odšli delavci v partizane, morale temni posvetiti določeno pozornost. saj je obdobje naše revolucije nedvomno najpomembnejše v razvoju delavskega gibanja in bilo treba, da bi na primeren način tudi obeležili te dogodke.

F. Št.

KURIR JOŽE VINTAR-STRNAD PRIPOVEDUJE

Jože Vintar, s partizanskim imenom Strnad, je stopil v partizane v vlogi kurirja dvainštiridesetega leta. Kurirska pota so jih vodila po Notranjski. Najtežje so prehajali čez železniško progo ob Vrhniki, ki je bila stalno minirana in zastražena. Najhujše je bilo to, da so Italijani posekali drevesa ob progi sto, dvesto in ponekod tudi tristo metrov od proge. Tako so iz bunkerjev, ki so stali ob progi, lažje videli. Tudi bunkerji, ki so stali ob progi, so bili na gosto razvrščeni, saj je bila največja razlika tristo metrov. Mine, ki jih je nastavljal sovražnik, so delovale tako: prvo mino so privezali za količek ter napeljali žico na drugi količek. Če je kurir potegnil žico za seboj, se je mina vžgala ter kurirja vsaj ranila, če ga ni ubila. Druga mina pa je imela zgoraj tri rogljičke. Ko je kurir stopil nanjo, je skočila iz zemlje kaka dva metra visoko ter eksplodirala. Tako vidite, kako so bila nevarna ta kurirska pota. Seveda so mine kurirji znali tudi razmontirati. Opazovali so jih ter gledali, kje nastavljajo mine in kako. Največkrat so s sabo vzeli žeblice ter jih

vtaknili v posebno luknjico, tako da mina ni mogla eksplodirati. Hodili so tudi po poteh sovražnika, ki so vodila tako blizu bunkerja, da si lahko vrgel kamen vanj. Poleti je kar šlo, ker niso puščali nobenih sledov, pa tudi spoznati je bilo lažje sledove partizanov ali Nemcev. Ko pa je prišla zima, si namesto prejšnjih dveh ur hoda, sedaj moral hoditi kar pet ur. Kurirji so se pri tem odlično znašli, saj so znali dobro mešati sledi. Delali so velike ovinke, kroge ter preskoke, da jim zlepa nisi mogel priti na sled. Zato so se kurirji pripravljali na zimo celo leto.

Nekega dne so se odločili, da postavijo brunarico (TV-17). Imeli so le sekire ter žačo amerikanko. Po brunarici so morali hoditi daleč v gozd, saj bi sovražnik lahko kaj posumil ter napadel kurirja, če bi sekali preblizu. Ko so bile stene narejene, so jo prekrili z lepenko, ki so jo našli na pogorišču. Od pogorišča so prinesli tudi sod od bencina, ki jim je rabil za peč. Ležišča so bila narejena iz smrekovih vej, a ne na tleh, saj je bilo ležišče povzdignjeno. Zraven brunarice so si postavili taborišče.

Če v brunarico skoraj nikoli niso zahajali, saj so jo imeli res za najhujše trenutke. Tudi pot do taborišča je bila zmešana, če bi pa kakšen Nemec vseeno prišel preblizu taborišča, bi eksplodiral na minah, ki so bile postavljene blizu brunarice. S tovarišem sva se vseeno preselila v brunarico, pripoveduje Strnad. Nekega dne nas je obiskala neka tovarišica, ki je ostala pri nas le en dan. Najbolj je skrbela za knjigo o zgodovini komunizma. Zaradi ofenzive so imeli vsi kurirji vse pripravljeno za takojšen premik. Tistega dne pa se zaradi tovarišice nisva pripravila. Nenadoma smo začuli vpije gozdnih delavcev, ki so poganjali živino. S prijateljem sva šla pogledat kaj je. Tedaj sem zagledal nekega nemškega oficirja, ki je stal za skalo. Hitro sem ga pokazal prijatelju, nato pa sva se spustila v dir. Oficir nama je mahal, naj prideva k njemu, a sva tekla kar naprej. Tedaj sem pritekel ravno pred mitraljeze, toda komandant za skalo je kar naprej ponavljal, ne streljajte, ne streljajte! Pa saj tudi ni bilo potrebno, saj sem imel takšen zalet, da sem

kar preskočil domobrance na tleh. Moj prijatelj je z brzostrelko hotel streljati na oficirja, a mu je zaskočila. Nekaj časa jo je popravljal, potem pa je spet prišel v petelina. Toda spet mu je zaskočila. Potem se je pognal v beg. V brunarico sva prišla vsak z druge strani, tako da sva oba mislila, da so domobranci. Ko sva se spoznala, sva začela pospravljati najnujnejše reči. Na hitro sem potegnil odejo s postelje ter vzel šotorsko plahtico brez katere ne bi mogel hoditi na kurirsko pota. Potem sva zvedela, da domobranci niso naredili velike škodi. Bili so jezni na oficirja, ki jim ni pustil, da bi streljali in naju dva. Zvedela pa sva tudi, da so so domobranci vzeli nekaj papirjev ter knjigo tovarišice, ki jo je pustil na štoru. Ko so hišo hoteli zažgati, jim tega spet ni pustil oficir. Kasneje sva zvedela, da so brunarico ali postajo TV-17 le zažgali.

POMPE UROŠ, 3.
Osnovna šola »Janez Mrak«
Vrhnika

kurirji in vezisti

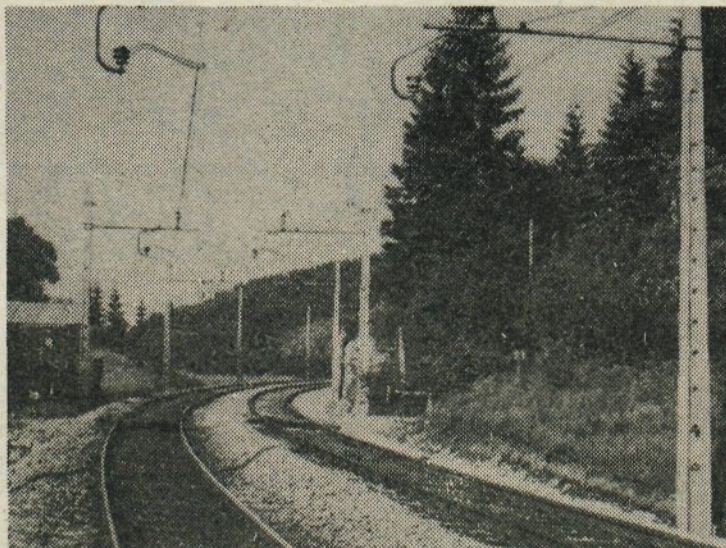
Centralna gaz je bila vedno napravljena v določeni oddaljenosti mimo taborišča, tako, da bi podnevi zasledovalce lahko že od daleč opazila, pa tudi morebitne pobočnice glavne zasledovalne kolone. Zgodaj zjutraj je bilo treba pospraviti taborišče in opremo in pripravljeno oprežati za morebitni presenečenje. V kasnih popoldanskih urah in ponoči, ni bilo tako nevarno. Italijani in celo belogardisti se v takem času običajno niso spuščali v zasledovanje. Sicer pa so se ponoči še partizani, varen gozda in razmer v njem, težko gibali. Za vsak primer sta notranjo gaz k taborišču malo pred samo postojanko še minirala z bombami, minami, ki sta jih dobila na nemški razmejnitveni črti v Dolomitih. Izdelovanje takih varnostnih gaz je zahtevalo dodatnih naporov, novih kilometrov naporne hoje v velikem snegu, ter s težkimi tovori na hrbtu.

To pove že podatek, da v kopnem, suhem vremenu opraviš pot od Košeljevke do železniške čuvajnice na Mirški poti z vsemi ukrepi oprežnosti v pičlih dveh urah. Za to isto pot, pa je bilo potrebno v meter visokem snegu celcu kar pet ur, če si hotel sledi tudi varnostno

urediti in zamešati.

Tudi oskrbovanje z vodo ni bilo tako enostavno. Točila sta jo v Hrencovi jami ali Košeljevki. Vedno je eden stražil, drugi pa vodo v jami točil. Pozimi na srečo vode ni bilo treba nositi. Topila sta sneg in tako pridelovala vodo kar v taborišču. Kuhala sta navadno le v mraku, zjutraj in zvečer, če nista bila na poti. Preko dneva je bilo treba kuriti brez dima, ponoči ogenj zakrivati. Drva sekati daleč proč in jih nositi v taborišče, da v bližini ni bilo nobenih sledov človekovega bivanja.

Kako skrbno je bilo kurirsko taborišče zakrito pove primer, da je borec Šerčerjeve brigade in kasnejši kurir TV 17 SLAVC, približno vedel za taborišče in v snegu po sledih iskal kurirja. Četudi izkušen partizan in večer metod partizanske konspiracije ter

Mirška čuvajnica. Ob njej je bil stalen prehod večjih partizanskih enot saj je bil železniški čuvaj zanesljiv sodelavec partizanov. V neposredni bližini je postavljeno obeležje »Partizanski prehod 41 — 45«

prikrivanja sledov, ju ni našel. Sam je kasneje pripovedoval, da je iskal po sledih ure in ure, pa se mu je navsezadnje iskal končalo tam kjer je pričel. Taborišče ni našel.

Prava sreča in velika pomoč so bile kurirjem pozimi gazi, ki so gozdovih napravile partizanske ali pa sovražne patrulje. En vredne so bile gazi Italijanov ob progi, kjer so večkrat lovili divjad vleke in gazi domačinov, ki so ob progi vlačile les. Kurirska gaz je enostavno vključila v take gazi in sled je bila hitro zamešana.

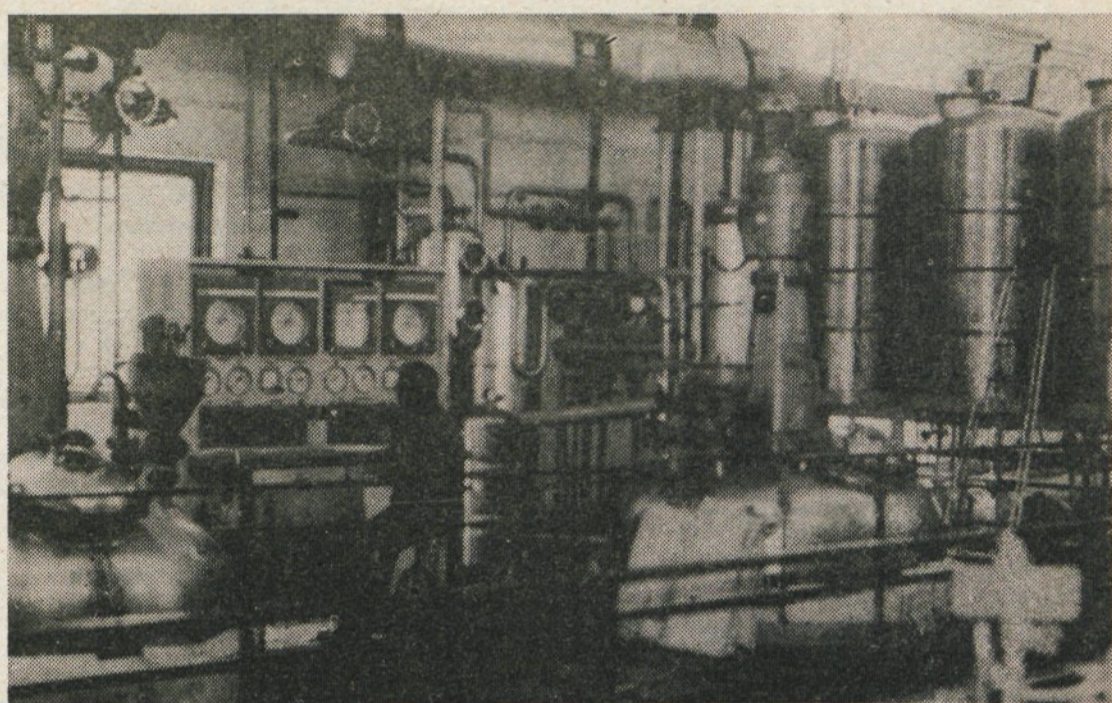
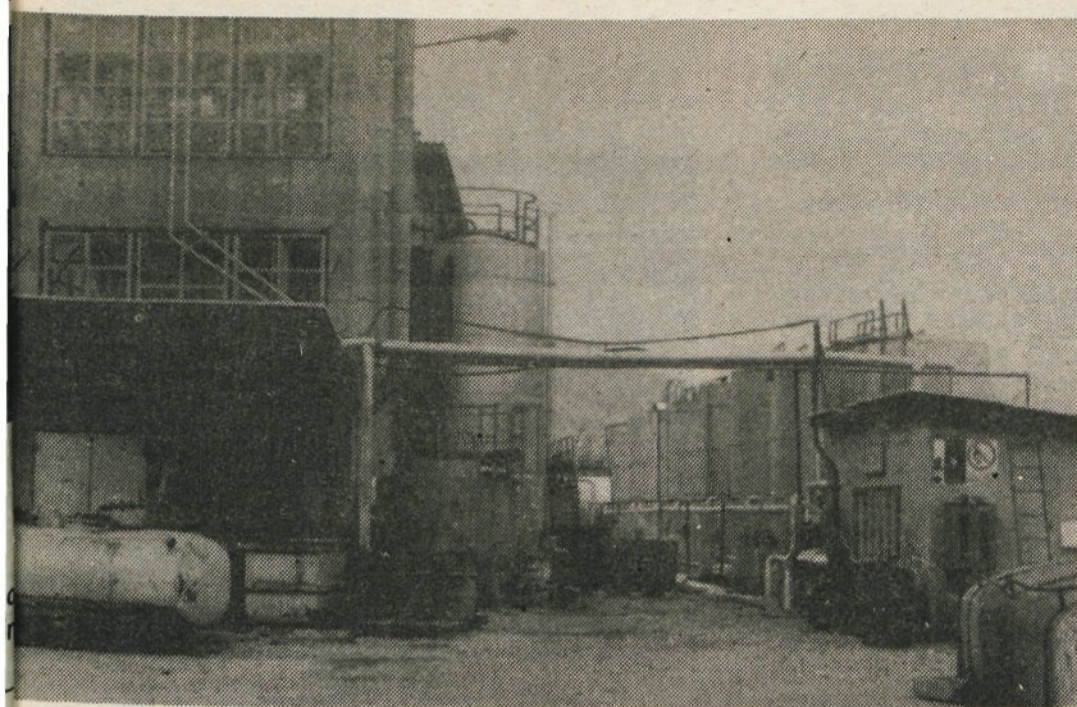
Največ sicer kratkega zadovoljstva pa je prineslo snežen čas, ko so bile naloge na zvezah že opravljene in sta se kurirji vrnila v taborišče ter je njune sledi v celoti zametlo. Vse sledi bile zakrite in varne sta se počutila. Pa tudi v takih situacijah nevarnosti niso bile izključene.

Nekoča sta kurirja Matevž in Strnad tako priliko izkoristila za varno streljanje. Zapadlo je veliko novega snega. Svoje naloge sta že opravila. Veje smrek so bile pobeljene in povešene skoraj do tal. Tako beljena in s snegom nabita narava že sama po sebi poskrbi za dovolj nje ropota, zvoka in celo streljanja. V bližnjem, globokem dolinu sta spravila na preizkusno streljanje. Postrelila sta vsak po deset nabij in ugotavljala kdo je boljši strelec. Čez dve uri po teh »vajah« sta rala na pot. Presenečena sta dobrih 300 metrov od taborišča našli na široko, v snegu zgaženo stezo Italijanov, ki so ravno takrat »hli« na tem področju. Sreča v nesreči, streljav prav zaradi velike snega niso slišali.

Vsa spretnost, previdnost, pripravljenost in trdna volja pomagata še tako težke napore, se prebijati skozi preče nevarno ob stalnem srečevanju s sovražnimi patruljami in zasedami območju železnice, ceste in v Dolomitih, pa ne bi zadostovalo kurirji ne bi imeli izdatne materialne in moralne pomoči pri navedenih in tudi hrabrih sodelavcih, aktivistih na vrhnikiški terenu. Kurirji TV 17 in tudi prva kurirja te postaje, sta imela pri vsi podporo in zaslobo. Brez teh naših zares dobrih ljudi, zveze ne bi delovale tako kot so in kot je bilo to tedaj nujno potrebno.

(Nadačjevanje prihodni)

Razširitev proizvodnje v TOZD Fenolit Borovnica

Novogradnja dveh obratov in rekonstrukcija obrata v vrednosti preko 400 milijonov dinarjev bo skoraj trikratno povečala proizvodnjo smol

Donit — TOZD Fenolit Borovnica, ki trenutno zaposluje 240 delavcev se je razvila iz obrtniške delavnice za proizvodnjo batov v Borovnici, ki je nastala leta 1953. V letih razvoja je nastala industrijska proizvodnja več vrst tipov fenolnih smol in našnji proizvodi Fenolita pokrivajo znaten del potreb po teh proizvodih na jugoslovanskem tržišču.

Pradi premajhnih zmogljivostnih naprav pa se proizvodnja ne more večati, čeprav lahko prodali še znatno večje količine svojih proizvodov, prav pa bi nekatere tipe smol tudi izvažali. V zadnjem času so se pokazale na tržišču potrebne po novih izdelkih fenolnih smol, zlasti furanskih smol v livarstvu in epoksidnih smol v gradbeništvu in elektroindustriji.

Obstoječa infrastruktura v TOZD pa žal ne zadošča potrebam po večji proi-

zvodnji, prav tako pa so tudi strojne naprave že istrošene in deloma tudi zastarele kar nedvomno zavira večanje proizvodnje. Ker pa samo posamezne rekonstrukcije ne morejo izboljšati stanja in prispevati k večji in boljši produktivnosti, je edina in najboljša možnost nedvomno ta, da v TOZD Fenolit zgrade na isti lokaciji nov obrat z modernimi napravami in z vso potrebno infrastrukturo.

Raziskava tržišča je pokazala, da se bo poraba fenolnih smol v

Jugoslaviji v letih od 1975 do 1985 povečala dvakrat, za prav toliko tudi poraba furanskih smol, poraba epoksidnih smol pa celo za trikrat. Tudi to so podatki, ki nedvomno govore v prid gradnji novih kapacitet, ki bi omogočale, da bi v Fenolitu proizvedli zadostno količino smol, s katerimi bi lahko pokrivali vse potrebe na domačem trgu, določeno količino pa tudi izvažali.

V izdelavi preliminarne študije za izgradnjo novih obratov sintetičnih smol so se tudi odločili za tiste tehnološke postopke in naprave, ki bodo omogočale proizvodnjo sintetičnih smol z minimalno možno količino odpadnih snovi. Tudi obrat za čiščenje odpadnih vod je zasnovan na trenutno najmodernejši teh-

nologiji. Vse odpadne pline pa bodo očistili prašnih delcev z avtomatskimi filtri, drugih primesi pa ti plini ne bodo vsebovali.

V tem skopem pregledu ekonomskih vidikov projekta nove investicije v Fenolitu je nedvomno potrebno poudariti še naslednje: predračunska investicija (vanjo so šteta osnovna, obratna in neinvesticijska sredstva) znaša nad 400 milijonov dinarjev. Vrednost investicije je razdeljena na novogradnjo dveh obratov in pa rekonstrukcijo že obstoječega obrata za proizvodnjo fenol-formaldehidnih smol; novogradnja prve faze, ki naj bi bila zaključena do leta 1980 v vrednosti preko 300 milijonov dinarjev in rekonstrukcija starega obrata — ta naj bi bila dokon-

čana leta 1983 — pa v višini približno 40 milijonov dinarjev. Predvideni viri financiranja za celotni projekt so naslednji: sredstva TOZD Fenolit oziroma DO Donit in SOZD Polikem znašajo nekaj nad 27 odstotkov, bančni krediti za osnovna in obratna sredstva v višini nekaj nad 51 odstotkov, ostalo pa so devizni krediti.

Proizvodnja sintetičnih smol je ne samo v republiškem ampak tudi v medrepubliškem družbenem dogovoru uvrščena med prioritete proizvodnje v srednjeročnem razvojnem programu bazične kemične industrije. Tako se razvojni načrt Fenolita vključuje v skladu s sprejetimi rešitvami in družbenimi plani

razvoja tako SR Slovenije kot tudi SFRJ v razvoj slovenske kemične industrije sintetičnih smol saj predvidevajo, da se bo količina proizvedenih smol od sedanjih cca 10.000 ton letno dvignila na 25 do 30.000 ton letne proizvodnje. Izdelani projekt razvoja kaže na možnosti oplemenitenja domače surovinske baze — zlasti fenola, formalina, furfuralkohola in drugih in bo jugoslovanskim predelovalcem omogočal redno oskrbo s temi surovinami, s tem pa se bo zmanjšala njihova odvisnost od uvoza in odliv deviznih sredstev, kar bo nedvomno povečalo ekonomičnost in konkurenčnost na tujih tržiščih.

T. H.

CILJ PROGRAMA RAZVOJA — 15 TELEFONSKIH PRIKLJUČKOV NA 100 PREBIVALCEV

Telefonski naročniki bodo podpisali samoupravni sporazum

Telefonski naročniki bodo s podpisom samoupravnega sporazuma omogočili povečanje in izboljšanje telefonskih zvez

Skupščina Območne SIS za PTT promet je spodbudila akcijo za podpisovanje samoupravnega sporazuma o financiranju razvojnega programa PTT kapacitet med uporabniki ptt storitev I. skupne, to so telefonski naročniki s telefoni v stanovanjih. Izvršni odbor Območne SIS in samoupravni organi Podjetja za ptt promet Ljubljana kot izvajalci pripravljajo s pomočjo družbenopolitičnih organizacij in občinskih skupščin podpisovanje sporazumpv.

Območna samoupravna interesna skupnost za ptt promet je sprejela temelje srednjeročnega plana za razvoj ptt kapacitet in nato samoupravni sporazum o financiranju programa razvoja. S programom so si izvajalci — ptt delavci — zadali cilj doseči 15 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev oziroma povečati število telefonskih priključkov od 51.880 na 103.240 ob koncu planskega obdobja 1976 — 1980.

Da bi dosegli cilj, je treba zgraditi in povečati ptt zgradbe, kabelsko omrežje, telefonske centrale in druge investicije. Po izračunih v letu 1975 je za izpolnitev načrta potrebnih 1.255 milijonov dinarjev. Uporabniki bodo prispevali 32% sredstev, 34% zagotavljajo izvajalci delavci Podjetja za ptt promet Ljubljana in 34% krediti, ki jih najema podjetje. Organizacije združenega dela in druge organizacije

združena sredstva vodil poseben račun.

Območna SIS za ptt promet in izvajalci ptt delavci so že doslej vlagali velike napore in sredstva za povečanje in izgradnjo objektov in si prizadevajo zadovoljiti potrebe. Vendar podjetje z lastnimi močmi ne more dohitevati družbenega razvoja in premagovati težav, ki so pri uresničevanju srednjeročnega načrta. Tem prizadevanjem so se pridružili poslovni partnerji Iskra, Tegrad, PAP, Elektrotehna in SGP Grosuplje, s katerimi je ptt podjetje podpisalo sporazum o poslovnem sodelovanju.

Čeprav so ptt delavci ob zaključku preteklega leta morali ugotoviti, da zaostajajo pri uresničevanju investicijskih načrtov, upajo, da jim bo s sodelovanjem vseh interesentov, predvsem pa krajanov, uspelo doseči zastavljeni cilj.

Na koncu je potrebno poudariti, da krajanje prvič neposredno združujejo interese in sredstva v neki SIS, v tem primeru v Območni SIS za ptt promet Ljubljana. S podpisom samoupravnega sporazuma o financiranju programa razvoja bodo prispevali k izpolnitvi načrta in dali priznanje PTT

delavcem za njihova prizadevanja in razvoj dejavnosti.

V mesecu maju bo skupščina Območne SIS za ptt

promet Ljubljana. Delegati bodo razpravljali o srednjeročnem načrtu razvoja ptt kapacitet in na tej osnovi

sprejeli sklepe za njegovo uresničevanje.

PODJETJE ZA PTT PROMET Ljubljana

Letošnji nagrajenci ob 27. aprilu in 1. maju

Srebrno priznanje OF so letos prejeli 3 posamezniki in 2 društvi. Srebrni znak sindikatov pa 1 OOS in 8 sindikalnih aktivistov

Kot vsako leto doslej smo tudi letos ob 27. aprilu, Dnevu OF in prazniku SZDL kot naslednice OF in 1. maju, delavskem prazniku, podelili Srebrna priznanja Osvobodilne fronte in Srebrne znake sindikata.

Prvih, to je Srebrna priznanja OF, smo letos podelili pet in so jih prejeli:

— Osnovna šola Borovnica za dolgoletno uspešno sodelovanje in povezovanje z življenjem in delom v krajevni skupnosti Borovnica

— Gasilsko društvo Zaplana ob praznovanju 5. obletnice nastanka predvsem kot spodbuda za nadaljevanje dosežkov ustvarjenih v relativno kratkem obdobju obstoja

— tovariš Merlak Franc iz Dola pri Borovnici za zasluge v NOB in aktivno družbenopolitično delo v povojnem času

— tovariš Matko Dobčnik iz Dragomerja za izredno požrtvovalno in uspešno družbeno in politično delo tako v krajevni skupnosti kot tudi na širšem nivoju

— tovariš Milorad Borčič za dolgoletno aktivno delo na področju športa in fotografiranja razvoja in vseh dogodkov v občini.

Srebrni znak sindikata pa je letos prejela ena osnovna organizacija oziroma sindikalni moški pevski zbor LIKO Verd in 9 zaslužnih sindikalnih delavcev:

— Rezka Zore	— Janez Petrič
— Oskar Brodnik	— Janko Dobrovoljc
— Alojz Sivka	— Podgornik Ivanka
— Jože Fortuna	— Jakob Baksa

Končno je tudi ligojnska šola dobila del nove strehe in tem bo prav gotovo za nekaj časa rešena propadanje. Dobro se vidijo lise na fasadi, ki so nastale zaradi hude zamakanja, kateremu je botrovala že povsem uničena streha (Fotografija: D. Todorović)

Delovna akcija vrhniških mladincev

24 mladih je poskrbelo za čistejšo okolico doma Krajevne skupnosti, Cankarjevega spomenika in grobnice na Drči

Komisija za MDA pri osnovni organizaciji ZSMS Vrhnika je 8. aprila 1978 organizirala delovno akcijo.

Zbor je bil ob 9. uri, zbralo pa se je 24 mladincev in mladink. Ker je primanjkovalo orodja, so ga nekateri prinesli s seboj. Vsi pripravljeno, da čim prej poprimemo za delo, smo najprej očistili okolico doma krajevne skupnosti. Zalili smo rože v betonskih posodah, pograbili pesek in pobrali vse odpadke, nato pa smo raztovorili še nove stole za dvorano doma krajevne skupnosti. Štirje mladinci in mladinke pa so očistili še okolico Cankarjevega spomenika.

Po krajšem počitku smo ponovno naredili zbor in z zastavo na čelu krenili na Drčo, ki je bila tudi glavni cilj naše delovne akcije. Sklenili smo, da po zimski osamelosti očistimo okolico spomenika, pograbilo pesek in posadimo novo cvetje.

Ko smo prišli do grobnice, nas je presenetil hladen in močan veter, zato smo hitro poprijeli za delo. Prijetno nas je presenetila dobra gospodinja, ki nam je prinesla toplo kavo. Dala pa nam je tudi nekaj gnoja, da smo lahko pognojili zasajeno cvetje. Nakupili smo 50 rdečih vrtnic, ki smo jih posadili v obliki peterokrake

zvezde. Pri sajenju sta pomagali dve vrtnarki. Po delu smo vse odpadke, pograbili listje in drugo navlako, pograbili stopnice, nasuli pesek, ki jih je pozimi odnesel dež. Poti smo zavarovali s kablom, da ne bi dež ponovno izpral vsega peska.

Po končanem delu smo odšli do gostilne »Kranjc«, nas je že čakalo okusno priprano kosilo.

Delovna akcija je trajala devete do štirinajste ure, to je bilo 6 ur. S to delovno akcijo najmladinci so spomnili vseh borcev, ki so ustvarili svojo življenja, da so ustvarili lepšo bodočnost. Pa se tudi čas republiške zveznih mladinskih akcij, naj bi naša delovna akcija velja kot predpriprava za naslednjo delovno akcijo.

Vrhniški mladinci bodo letos odšli na republiško mladinsko delovno akcijo na Koroško, zato vabimo vse vrhniške mladince in mladinke, ki bi se radi akcije radi udeležili, da se prijavijo čim prej. Mladinska delovna akcija na Brkinih bo trajala od 25. junija do 15. avgusta.

ANTON PEŠEK

Strelci v Verdu

Skupna naloga nas vseh je, da smo v vsakem trenutku kar najbolje pripravljeni na obrambo domovine. To pa lahko dosežemo na veliko načinov in eden teh je prav gotovo tudi strelski šport.

Tako se je na pobudo mladih v Verdu ponovno pričel oživljati strelski šport. V minulemu letu smo namreč sklenili, da v okviru osnovne organizacije ZSMS Verd ustanovimo strelsko sekcijo. Tako kot je vsak začetek težak, tudi pri nas ni šlo vse gladko in brez začetniških težav. Zavedati se moramo, da se pri tem športu rabi dražja oprema kot pri ostalih športnih dejavnostih, na primer puške, tarče itd.

Pri reševanju problemov smo se dogovorili, da bomo poiskali pomoč tudi pri ostalih družbenopolitičnih organizacijah v krajevni skupnosti, žal pa je ostalo samo pri lepih besedah. S trdo voljo in požrtvovalnim delom smo morali kar sami odpraviti največ problemov s katerimi smo se srečevali. V zadržnem klubu smo si uredili strelišče, redno vadimo. V naših vrstah predvsem mladi, vendar bolj veseljem sprejeli medse vsi, ki se želi ukvarjati s tem športom.

Da bi vloženi trud v številnih treningih tudi ovrednotili, smo pripravili strelsko prvenstvo Verda na katerem je med drugim zmagal Rudi Dobrovoljc, mladincih je bil najboljši Alojz Bizjak in med pionirji je zasedlo prvo mesto Janez Štimatec. Ženski konkurenci pa je prvo mesto osvojila Sonja Vidličič. Člani strelske sekcije pa smo udeležili tudi mladinske občinske športne olimpiade, ki je potekala na Stari Vrhniki.

JANKO VIDLIČIČ

MED TRENINGOM

Osnovna šola Borovnica

Rezka Zore

Gasilsko društvo Zaplana

Oskar Brodnik

Franc Merlak

Janez Petrič

Matko Dobčnik

Janko Dobrovoljc

Milorad Borčič

Ivanka Podgornik

Moški pevski zbor LIKO Verd

Jakob Baksa

Župan mesta Gonars s soprogo in predsednik SO Vrhnika Vladimir Mejač med razgovorom (Fotografija: M. Borčič)

Gostje iz Gonarsa so se tudi tokrat ob koncu obiska na Vrhniki odpeljali še v grad Bistra, kjer jih je zopet navdušil grajski vrt v vsej svoji pomladanski lepoti (Foto: M. Borčič)

OBISK IZ POBRATENEGA GONARSA

Pred prvomajskimi prazniki so nas obiskali predstavniki pobratenega italijanskega mesta Gonars. V razgovoru s predstavniki občinske skupščine so se zanimali predvsem za razvoj vrhniške občine, še zlasti pa za družbenopolitično ureditev občine v našem sistemu.

Gostje in predstavniki Vrhnike so se tudi dogovorili — obisk je bil predvsem namenjen temu dogovoru — da bodo Gonarsčani vrnili naš lanskoletni obisk v Gonarsu, na katerem smo se predstavili s kulturnim programom in nogometno tekmo, v mesecu juniju (po vsej verjetnosti bo to v soboto, 17. junija), ko se nam bodo tudi

gostje predstavili s svojim kulturnim programom in športnim tekmovanjem. V kulturnem delu srečanja bodo skušali kar najbolje približati našemu občinstvu kulturno izročilo iz Julijske krajine in Furlanije.

Slovesnost ob 5. obletnici ustanovitve Gasilskega društva pred novim gasilskim domom v Zaplani (Fotografija: M. Borčič)

»Mravlje« so nas spet obiskale

Med prvomajskimi prazniki je bil v Verdu mladinski raziskovalni tabor Verd II. Proste dni je 20 gimnazijcev gimnazije Ivana Cankarja, 4 dijaki Tehniške srednje šole za kemijo, 3 dijaki šentviške gimnazije, 6 mentorjev sodeiavcev ljubljanske univerze in pa 6 raziskovalcev iz pobratenega Valjeva, preživelo med nami. Kot lani, so tudi letos bili nastanjeni v združnem domu. V njem so si uredili prostore za počitek in ostalo dejavnost. Največ so mladi hodili po barju in okoliških hribih, le social-geografi so se potikali po vasi.

Razdeljeni so bili v naslednje interesne skupine: botaniki, favna sladkih voda, insekti, kemiki, geografi, geologi in astronomi.

Z akcijo so pričeli že lani, pa jim je zmanjkalo časa in svojega dela tako niso mogli dokončati. Narejene niso bile kemijske analize vode, kvantitativno določevanje favne sladkih voda, ostanki visokega barja in podobni problemi, zato so se letos spoprijeli z njimi.

Seveda niso ves čas porabili

le za delo. Tudi na sodelovanje z mladimi iz Verda niso pozabili. Skupaj smo zaplesali, kresovali, odigrali košarkarsko, nogometno in odbojkarstvo tekmo, ter se pomerili tudi v kvizu. Bilo je res prijetno. Kar živahnejši je bil Verd, ko smo gostili te mlade, živahne in predvsem radovedne raziskovalce.

In zakaj »mravlje«? To je njihov simbol. Po zatrjevanju njihovega vodje so bili tudi pri delu pridni in uspešni kot mravlje in si takih taborov še želijo. H. G.

5. obletnica gasilskega društva Zaplana

Gasilsko društvo Zaplana praznuje letos 5. obletnico ustanovitve. V počastitev tega jubileja so pripravili slovesnost, ki je sovpadala tudi s praznovanjem Dneva OF in Praznikom dela.

Slovesnost v Zaplani se je pričela z veliko paradom, katere so se udeležili predstavniki 18 gasilskih društev iz vrhniške in sosednjih občin, predstavniki po-

bratenega gasilskega društva iz Črnuč ter predstavniki gasilskih društev iz Spodnje Idrije, Kobarida in Hrvatina nad Kopro, s katerimi goje zaplanski gasilci

izredno dobre odnose.

Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki republiške Gasilske zveze s predsednikom tovarštem Jernejem Četancem, predsednik občinske gasilske zveze tovariš Karel Mušič, predsednik Občinske konference SZDL tovariš Drago Debeljak, predstav-

niki zavarovalne skupnosti TRIGLAV in številni drugi častni in podporni člani ter simpatizerji gasilstva.

Na tej slovesnosti so člani Gasilskega društva Zaplana prevzeli nov gasilni avto in novo pionirsko motorno brizgalno.

Uredimo naš park!

Malokatera krajevna skupnost se lahko pohvali, da ima tudi svoj park. Čeprav bi morali biti ponosni nanj, pa smo ga zadnja leta zelo zanemarili in ga pustili, da je propadel. Letošnjo pomlad, pa so se ga le usmili predvsem starejši krajani, ki imajo smisel in čut za urejeno okolje in ga s prostovoljnim delom lepo uredili. Seveda pa pri tem ni dovolj le dobra volja, tudi sredstva so potrebna. Teh pa pri KS Verd ni bilo mogoče najti. Tako je poleg veliko storjenega, ostalo še precej nedokončanega, pa tudi strokovnjakova roka bi bila potrebna.

Da tak park ne zraste kar čez noč, pričajo podatki iz leta 1980, ko ga je zasadil veleposestnik Kotnik, na mestu, kjer je pred njim stala Hrenova domačija.

Velika drevesa so nedvomno ponos tega našega parka. Takoj za spomenikom NOB se dviga v nebo mogočna japonska safora. Žal pa so temu drevesu šteti dnevi, saj ga vezi komaj rešujejo nadaljnega razkola. Ista usoda je pred nekaj leti doletela njegovo sosedo, veliko humarično magnolijo. Tudi ta ni bila naša drevesna vrsta, ampak je bila prinesena iz Amerike. Poleg tega, da je bila eksota, pa je bila še edina predstavnik vrste v Sloveniji. Štirje javorji, ki sicer ne vzbujajo pozornosti, ker so zelo podobni našim, so pa tudi iz severne Amerike, nedvomno za služijo večjo pozornost kot sicer. Park najbolj krasi predvsem v je-

seni, ko mu odpada listje, veliki ginkijo. Prinesli so ga iz Kitajske in izredno lepo uspeva, saj ne bi kmalu našli takega. Zlatorumeni listi mu dajejo poseben čar. Na robu parka pa orjaške jelke in tise dajejo hlad in zavetje v vročih dneh. Marsikdo se rad ustavi in posedi na klopcih pod košatimi drevesi, a ga hitro prežene neznošen ropot, ki ga povzročajo kamijoni, ki vozijo material za avtocesto. Nekateri vozniki so zelo brezobzirni (večina voznikov!) saj jim je cesta pogosto preozka in si utirajo pot kar po robu.

Kljub temu pa moramo ohraniti in zgajati to, kar nam je narava podarila na tem koščku zemlje, saj ne vemo, kako nam bo čist zrak v bodoče še potreben.

GABRIJEL HLADNIK

Pouk obrambe in zaščite za delavsko in kmečko mladino je sestavljen tudi iz znanja v streljanju. V tej večini so se mladi preizkusili na strelišču v Razorski dolini. Pri izvedbi tega pouka so pomagali tudi vojaki iz kasarne Ivan Cankar; njim in majorju Grujiču se toplo zahvaljuje za pomoč Štab za civilno obrambo in zaščito.

Topla malica med delovnim časom

Kolikšen pomen ima za delovnega človeka topla malica na delovnem mestu, ni potrebno posebej poudarjati. V zadnjem času tudi temu posvečamo vse večjo pozornost — za to skrbi zlasti Zveza sindikatov — in tudi v naši občini je le malo takih delovnih organizacij, ki še nimajo med delom preskrbljene tople malice.

Tako je bila tudi prenovljena restavracija poleg nove samopostrežne trgovine, ki nosi zveneče ime »Cankarjev hram« toplo sprejeta, saj je lokacija tega objekta v središču Vrhnike dokaj ugodna. Še zlasti je omenjeni lokal zaslovel po toplih dopoldanskih malicah; ponudbe za topla obroka pa so poslali po vseh vrhniških delovnih organizacijah, pa tudi že pripravljeno malico so pripravljeno odpeljati v posamezne delovne organizacije. Poleg malic pa v Cankarjevem hramu ponujajo tudi kosila in v takimenovani Cankarjevi sobi tudi možnosti za poslovna kosila.

Bronasto priznanje pevskemu zboru Parketarne Verd

Na petem republiškem tekmovanju »Naša pesem 78« v Mariboru se je pevski zbor LIKO Parketarna Verd uvrstil v tretjo kvaliteto skupino in prejel bronasto plaketo mesta Maribora

V Mariboru je bilo peto tekmovalno srečanje pevskih zborov Slovenije — Naša pesem 1978. Če sodimo po udeležbi, predstavlja ta prireditev prav gotovo vrh slovenskega zborovskega petja. Imamo 800 registriranih zborov (ženski, moški in mešani zbori). Na tekmovanje v Mariboru pa se jih je uvrstilo le enaintrideset. Na štirih koncertih, dva v soboto in dva v nedeljo, so se pomerili za priznanja mesta Maribora in za uvrstitve v posamezne kvalitete skupine. Komisija je ocenjevala interpretacijo in umetniški vtis, intonacijo, zvok in izvajalsko zahtevnost skladbe. Zlate plakete in uvrstitve v prvo kvaliteto skupino so zasluženo dobili zbori z dolgoletno tradicijo in z bogatimi izkušnjami. To so: Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, Consortium musicum iz Ljubljane in Akademski pevski zbor Boris Kraigher iz Maribora od mešanih zborov; zbor Slava Klavara iz Maribora in zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine pa sta dobila zlato plaketo iz skupine moških zborov. Naštevaje srebrnih in bronastih priz-

nanj je odveč, če povem, da so bili vsi zbori dobro pripravljani. Pesem je polno zaživela v svojem sporočilu, donela je ubrano in doživeto ter na visoki izvajalski ravni.

V vrste nagrajenih zborov, od teh mnogi s številnimi nagradami in priznanji, je vstopil tudi moški pevski zbor LIKO-Parketarna Verd pod vodstvom Toneta Jurjevčiča. Zbor je na Naši pesmi 78 prejel bronasto plaketo mesta Maribora in uvrstitve v tretjo kvaliteto skupino. Po koncertu so bili vtisi negotovi in občutki različni; toda teža odgovornosti in prikrita negotovost sta počasi dobivali drug obraz: ... presenečenje, ... doživetje, ... izpolnjen up, in — uspeh, saj to je velik uspeh!

Iskrene čestitke, fantje, vsem! Toda vsak uspeh, kjerkoli in kadarkoli, je moralna obveza in boj za obstanek, za potrditev samega sebe in svojih sporočil. Prav vaše delo pod mojstrskim vodstvom Toneta Jurjevčiča je pomemben del v mozaiku naše kulture, tiste kulture, ki bi jo nekateri tako radi ostro ločili na profesionalno in amatersko.

M. R.

Moški pevski zbor LIKO Verd, ki je na tekmovanju »Naša pesem 78« prejel bronasto plaketo mesta Maribora za uvrstitve v tretjo kvaliteto skupino

PELI SO JIH MATI MOJA...

V preteklih stoletjih se je tih, skoraj neopazno porajala in razvijala slovenska narodna pesem. Rodila se je v glavnem na podeželju, kjer je marsikje še dandanes nepozabljena in živa. Nihče ne ve kdo je zložil to ali ono pesem, kdo jo je prvi zapel, kdo ji še dodal ta ali oni verz, spremenil ali dopolnil melodijo. Pesmi so tu in prav od nas je odvisno ali bodo ostale žive med nami tudi v bodoče.

proso, ličkali koruzo, tri lan, pustovali... je spet bila prilika za veselo, včasih pa tudi otožno pesem.

Da, otožno! Marsikdo dandanes oponese slovenskim narodnim pesmim, češ da so otožne in žalostne. Seveda so, vsaj nekatere, saj so mnoge nastale v, za naš narod, težkih časih. Turški vpadi, tlaka, lakote, vojne, trpljenje — vse to je vplivalo na tiste, ki so oblikovali narodno pesem. Ne

da bo šlo ljudem do srca?»

In kako je s slovensko narodno pesmijo dandanes? Kdor ob torkih posluša večerno radijsko oddajo »Slovenska zemlja v pesmi in besedi« ve, kje je naša narodna pesem še vedno živa. V mestnem okolju je postala ta že manj znana. So ljudje, ki se je takorekoč sramujejo, ker so prepričani, da je nekaj manjvrednega, kmečkega. Sami pa so »boljši« in si morajo zato želeli boljših,

ne znajo ceniti. Zlasti v mestih je vse manj prilik, da bi jo lahko spoznali. Včasih smo se že v osnovni šoli naučili zapeti veliko narodnih pesmi. Danes pa se otroci v glavnem uče le pevsko teorijo. Pojo pa le tisti, ki po rednem pouku sodelujejo v pevskih zborih, veliko pa je takih, ki nimajo možnosti peti v zboru, na primer vozači. Vprašanje pa tudi je, koliko danes ti zbori pojejo res originalno narodno pesem in ne

bolj ali manj posrečene priredbe. In kaj jim nudijo razne revije? Slike in pesmi raznih — predvsem — tujih pevcev — idolov, ki jih njihovi menagerji kujejo v nebo, da na ta način bogate, pogostokrat pa s tem poneumljajo široke množice mladih.

Prav gotovo bi slovenska narodna pesem zaslužila vsaj tisto mesto, ki jo imajo druge glasbene zvrsti. Saj smo vendar Slovenci in moramo biti kot narod

ponosni na to, kar imamo. Imamo pa toliko dobrega naravnega blaga, da se mirno kosamo z drugimi, tudi večjimi in starejšimi narodi.

Prav pa je, da poznamo umetnost in glasbeni zakladi drugih, posebej še slovanskih narodov. Poznati pa moramo to je naša dolžnost, svojo kulturo. In prav naša narodna pesem je del te kulture!

IVAN MALAVAŠIČ

Takrat, ko nihče še slutil ni, da bomo ljudje lahko nekoč poslušali radio, hodili v kino, gledali televizijo, je bila pesem tista, ki je spremljala naše prednike od rojstva do groba. Peli so ob vseh prilikah; ob delu, ob veseljih, pa tudi ob žalostnih dogodkih. Ob zimskih večerih so se zbirali naši predniki v prostornih kmečkih izbah na preji in med brnenjem kolovratov je mehko zadonela pesem, ki je v srca pričarala tisto, kar danes televizija težko ali sploh ne more. In od starejših so pesmi prevzeli mladi in jih spet posredovali naprej. Ko so mleli

morejo usta vriskati, če joče srce! Kadar pa je, prav gotovo so bili tudi taki trenutki, posijalo sonce, pa je tudi pesem veselo in šaljivo zazvenela.

Kasneje so naši predniki pričeli prirejati igre. Če ni bilo drugega primerne prostora so igrali kar pod kozolci. Igrali so ljudske igre, v katerih so tako igralci kot tudi gledalci našli in videli sebe in svoje in svojih sosedov usode. In gledalcev ni nikoli zmanjkalo! Dandanes pa marsikdo potoži nad polprazno dvorano. Ali se ob tem kdo vpraša: »Je delo, ki je na sporedu tako,

modernejših stvari. In prav ti ljudje morda ne znajo zapeti najpreprostejše melodije. Koliko bogastva pa se v resnici skriva v narodni pesmi, pa govori že samo dejstvo, da so naši predniki znali peti štiriglasno, in to brez vsakih not, po posluhu. Triglasno petje pa je med preprostimi ljudmi še vedno nekaj normalnega. Ob tem se spomnimo nekdanjega fantovskega petja, ob večerih pod vaško lipo ali pod okni deklet!

Mladi danes marsije slabo ali pa sploh ne poznajo narodne pesmi in zato je, preprosto, tudi

Kako veliko je med nami ljubiteljev petja nam je nedvomno zopet potrdila letošnja revija občinskih pevskih zborov konec meseca aprila, na kateri se je predstavilo 9 amaterskih pevskih zborov vrhniške občine s preko 400 pevci. Tako kot vsa leta doslej je bila tudi tokrat dvorana v Cankarjevem domu nabito polna.

NOVOSTI V CANKARJEVI KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA

- Boedjin K. B.: Rastlinski svet 3. del
- Božič J.: Jug Afrike in narodnoosvobodilni boj
- Forte K.: Nič več strogo zaupno 1/2
- Gregorač V.: Slovenski jezik
- Gorjup M.: Samoupravno novinarstvo
- Ivan Cankar v prevodih
- Kidrič B.: Zbrano delo 1/4
- Lešnik A.: Spor med Jugoslavijo in informbirojem
- Labriola A.: Izbrana dela
- Rojc E.: Prispevki k teoriji vzgoje v sistemu socialističnega samoupravljanja
- Shizofrenija v meni in tebi
- Socializem in demokracija
- Stanič G.: Komunisti in mladina
- Stanislavski K.S.: Igralec in njegovo delo
- Strobl-Kristan-Ribičič: Ustavno pravo SFRJ
- Setine F.: Socialistične sile, religija in cerkev
- Taufel V.: Odrom ob rob
- Wit H.C.D. de: Rastlinski svet 1/2

LEPOSLOVJE

- Mladinsko:
- Mihailovič E.-L. Ivanovna: Miška dolgorepka
- Verne J.: Otočje v ognju

ZA ODRASLE — SLOVENSKO:

- Hace M.: Kmetje na prepihu
- Jančar D.: Galjot
- Sulič I.: Rafali za svobodo

V SRBOHRVATSKEM JEZIKU:

- Semjonov J.: Sedemnaest trenutaka proljeća, L. zinka nije potrebna, Nježnost, Španjolska varijanta
- Treća karta, Alternativa, Major Vihor.

PREVODI:

- Coleman L.: Plantaza Beula 1/2
- Dumas A.: Dama s kamelijami
- Ernsting W.: Skrivnost atlantide
- Frison-Roche R.: Prvi v navezi
- Hamsun K.: Potepuhi
- Kiš D.: Grobnica za Borisa Davidoviča
- Kaus G.: Katerina Velika
- Levin I.: Fantje iz Brazilije
- Lem S.: Zgodbe o pilotu Pirxu
- Percivall J.-P. Burger: Stevardesa
- Scheckley R.: Menjava duha

Smučarski tek — preizkus lastne vzdržljivosti in krepitev zdravja

tevilnih tekmovanj v smučarskih tekih v letošnji zimski sezoni smo se uspešno udeleževali tudi Vrhničani. Zagotovo nam, da ni bilo niti enega pomembnejšega množičnega maršskega teka brez naše udeležbe.

peršek Franc, Zupančič Andrej, Gantar Tone, Rudolf Franc, Petrovič Dušan, Furlan Miha, Korošec Iko, Selan

ganizatorji tekmovanj objavljajo rezultate z veliko zamudo. Nekateri med nami se uvrščajo v prvo polovico seznama udeležencev,

pomembnosti in koristnosti množičnega teka je bilo že pisano v našem časopisu in v drugih sredstvih javnega obveščanja. Zato smatram, da tega ni potrebno ponovno navajati.

Od leta 1975 dalje, bila sta organizirana množična maršska teka na Blokah (Bloški tek) in na vrhu (Trnovski maraton), ki sta zvrst športa čedalje več udeležencev obeh spolov. Še vedno je pomembno, da se udeležijo tako najmlajši — cicibanji in mladinci in predvsem najstarejše generacije. Vsakemu startu v letošnji sezoni smo srečevali stare znance in prijatelje, s katerimi smo skušali svoje sposobnosti na tekih tekmovanjih in seveda na različnih oblikah, ki so nam omogočile tekmovati šele v letošnji sezoni.

Obra tretjina tekmovalcev v Vrhniku, ki so imenovani v sestavku, se je udeležila tekmovanj, in sicer:

1. Prehod po beli Pokljuki — 12 km

2. Po poteh Kokrškega jezera — 21 km

3. Koroški maraton — 100 km

4. Trnovski maraton — Črni vrh — 21 in 42 km

5. Bloški teki — Nova vas — 10 km

6. Tek na Vršič (Kranjska gora) — Erjavčeva kočna na Vršiču — 650 m višinske razlike) — 10 km

7. Tek na Pokljuki — 25 in 40 km

8. Marcia Corta v Trbižu — 10 km

9. Italija — 10 km

10. Grancavallo na Planca — nad Pordenone — 30 km (mednarodni tek v okviru FIS tekmovanj)

11. O. Tek dvojic Komna — 10 km

12. Tek — 18 km — 750 m višinske razlike

13. Jubilejni tek veteranov Pokljuki — 8 km

14. Tek — 8 km

15. Tek — 8 km

16. Tek — 8 km

17. Tek — 8 km

18. Tek — 8 km

19. Tek — 8 km

20. Tek — 8 km

21. Tek — 8 km

22. Tek — 8 km

23. Tek — 8 km

24. Tek — 8 km

25. Tek — 8 km

26. Tek — 8 km

27. Tek — 8 km

28. Tek — 8 km

29. Tek — 8 km

30. Tek — 8 km

31. Tek — 8 km

32. Tek — 8 km

33. Tek — 8 km

34. Tek — 8 km

35. Tek — 8 km

36. Tek — 8 km

37. Tek — 8 km

38. Tek — 8 km

39. Tek — 8 km

40. Tek — 8 km

41. Tek — 8 km

42. Tek — 8 km

43. Tek — 8 km

44. Tek — 8 km

45. Tek — 8 km

46. Tek — 8 km

47. Tek — 8 km

48. Tek — 8 km

49. Tek — 8 km

50. Tek — 8 km

Naše tekmovalke na Grancavallo. Od leve proti desni: Furlan Marinka, Ratkovič Irena, Grom Mateja, Furlan Helena in Grom Dada.

Zaradi navedenega se že naprej oprostam, če sem morda nehoti pozabil na kakšnega nepoznanega tekmovalca in prosim, če je morebiti kdo izpuščen, da se javi v Uredništvu »Našega časopisa« in bomo pomanjkljivost odpravili že v naslednji številki. Morda kdo od navedenih v letošnji sezoni sploh ni tekmoval na nobenem tekmovanju, zaradi objektivnih razlogov, vendar sodi v ta okvir zaradi aktivnosti iz prejšnjih let in seveda kot udeleženec tekmovanj v naslednji sezoni. Največje je bilo naše zastopstvo na IV. Trnovskem maratonu, na katerem so na 10 km dolgi progi nastopili tudi pionirji.

Seznam tekmovalcev (oblikovan po spominu in nezadostni evidenci)

Pionirji: Grom Robi, Furlan Andraž, Grom Zoran, Furlan Helena in Pekovšek Peter.

Ženske: Grom Mateja, Ratkovič Irena, Grom Dada, Furlan Marinka, Grom Boža, Koprivec Jelka, Lukančič Marta, Grom Nika.

Moški: Grom Bogdan, Susman Jaka, Susman Janez, Susman Franci, Cunder Matjaž, Pleško Matevž, Grom Marjan, Grom Janez I, Grom Janez II, Grom Andrej, Malavašič Janez, Malavašič Bernard, Rom Ludvik, Petkovšek Peter, Kovač Franc, Velkavrh Andrej, Velkavrh Rudi, Petkovšek Franc, Rijavec Elo, Rijavec Miloš, Drašler Alojz, Mohar Zdene, Javor Peter, Kržmanc Alojz, Prvinšek Jože, Sajovec Milan, Plestenjak Franc, Ru-

Milan, Štimec Brane, Seliger Bobi.

Na Trnovskem maratonu so na 10 km dolgi progi sodelovali tudi tekmovalci JLA iz Vrhnik, žal pa njihovih imen in števila ne vem. Navedeni tekmovalci so

Najuspešnejši med vrhniškimi moškimi zastopstvom Grom Bogdan. Po 25 kilometrih je bil še povsem razpoložen še za naslednjih 25 kilometrov. Predno se je odločil za smučarske teke je bil Bogdan uspešen tekmovalac v smučarskih skokih.

pionirji vrhniških smučarskih tekačev in so aktivni od leta 1975 dalje, ko so se tudi v Sloveniji pričela množična tekmovanja v smučarskih tekih.

Kakšne rezultate smo dosegli v letošnji sezoni? Naš cilj je priti do starta. Kot začetniki nismo stremeli za dosego posebno vidnih rezultatov. Res pa je, da na vsakem naslednjem tekmovanju želi tekmovalac doseči boljši rezultat in s tem boljšo uvrstitev. Tako se nehoti preoblikuje iz udeleženca — rekreativca v udeleženca-tekmovalca. Vseh naših rezultatov do tega trenutka še ne poznamo, ker nekateri or-

drugi pa tudi krepko v zadnji del druge polovice seznama. Poleg fizične sposobnosti, volje in utrjenosti je potrebno, kot pravimo, tudi »dobro zadeti mažo«. Maža je pravzaprav več kot polovica uspeha ali neuspeha pri smučarskem teku. In prav pri tem nam manjka izkušenj. Znani tekmovalci namreč niso vedno pri volji dati pravilen nasvet. Velikokrat pa tudi nimamo pravne maže, saj se je že dogajalo, da se je med tekom spremenilo vreme, startali smo na zmrzlem snegu, med potjo pa nas je dohitela odjuga ali pa je bilo obratno. Sam sem se letos krepko »zamazal« na Trnovskem maratonu in na dveh tekih v Italiji. Rezultat tega je bil vsaj za 30 minut slabši čas in nenazadnje tudi znatnejše večja potrošnja kalorij, saj se je bilo treba po ravnini in strminah dobesedno »nositi na rokah«, saj z nogami skušal le obdržati stik s smučino. V Trbižu sem prišel tako izčrpan na cilj, da tudi pošteno zakleti nisem mogel, ko me je napovedovalec bodril v zadnjih metrih pred ciljem z glasnim »Avanti, avanti!«. V omotici sem se že videl v še nedograjeni vrhniški mrliški vežici in bil sem toliko brezčuten, da v tistem trenutku ne bi mogel samemu sebi verjeti, da bom še kdaj stopil na tekaške dile. Ko pa popiješ nekaj litrov piva in čaja in nadomestiš s tem izgubljeni znoj, pa že pričneš razmišljati kako bo na naslednjem teku.

Najboljše uvrstitve v letošnji sezoni sta dosegli Grom Mateja (drugo mesto) in Ratkovič Irena (tretje mesto) na internacionalnem FIS tekmovanju Grancavallo. Za tako imeniten dosežek jima iskreno čestitamo. Omenjeni tovariški dosežata vidne uvrstitve tudi na domačih tekmovanjih in moški tekmovalci se večkrat »senčimo« v njunem ozadju.

Načrtujemo, da se bomo pred pričetkom nove tekaške sezone organizirano vključili v Športno društvo Partizan Vrhnika in pričrpani smo, da bomo v naše vrste pritegnili nove tekmovalce in tekmovalke.

Pridružite se nam! Ne bo vam treba stati v dolgi vrsti pred vlečnico, naučili se boste svežega zraka, še zlasti tisti, ki večino časa preživljate v zakajenih prostorih. Preizkusite svojo voljo, vztrajnost in samopremagovanje!

P. PETKOVŠEK

Prvenstvo članov kegljaškega kluba TANKIST

Kegljaški klub TANKIST je v mesecu aprilu letos izvedel tekmovanje članov kluba na 200 kegljev na kegljišču TOZD Mantova. Nastopilo je 32 aktivnih članov kluba.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

1. Dorđević Andrija	951 kegljev
2. Dolničar Mira	950 kegljev
3. Šalamun Rado	945 kegljev
4. Dobrovoljc Janko	944 kegljev
5. Petavs Rado	944 kegljev
6. Strelec Dušan	935 kegljev
7. Špur Franc	920 kegljev
8. Godnjavec Zdravko	904 kegljev
9. Petkovšek Peter	900 kegljev
10. Stajanovski Dragutin	894 kegljev

Iz prikazanih rezultatov je razvidno, da se je bila ogorčena borba za prvo mesto. Poleg znanja in rutine je seveda zopet odločala sreča. Kljub vsemu pa je Dorđević povsem zaslužno osvojil prvo mesto, še zlasti ker je v letošnji sezoni dosegel predvsem na domačem kegljišču odlične rezultate.

P. P.

Vse občane obveščamo, da bo množična krvodajalska akcija 23. junija 1978, na Vrhniku!

RDEČI KRIŽ

Iskra TOZD Tovarna antenskih naprav Vrhnika

Objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- KONČNI KONTROLOR**
Pogoj: SS izobrazba, nad 4 leta delovnih izkušenj
- OBRATOVNI KNJIGOVODJA**
Pogoj: SS izobrazba ekonomske smeri, 2 leti delovnih izkušenj ali nepopolna SS izobrazba s 4 leti prakse na podobnih delih
- REFERENT PRIPRAVE DELA**
Pogoj: SS izobrazba tehnične smeri ter 4 leta delovnih izkušenj
- 2 KV ORODJARJA** z več letno prakso
- KV KLJUČAVNIČAR** z nekaj letno prakso za vzdrževanje strojev in naprav
- 2 PK DELAVCA** za kontrolo v proizvodnji
Pogoj: tečaj za kontrolo in 1 leto delovnih izkušenj
- 24 NK DELAVCEV** za montažo — delo je dvoimensko

Kandidati za objavljena prosta dela in naloge naj vložijo prijave na naslov: Iskra TOZD Tovarna antenskih naprav Vrhnika, Splošna služba, 61360 Vrhnika. Prijave sprejemamo do 26. maja 1978 oz. do zasedbe prostih del in nalog. Podjetje ne razpolaga s stanovanji.

Ob izgubi našega očeta

FRANCA SELJAKA

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenim delavcem, ki so mu lajšali bolečine, vsem sorodnikom in znancem ter sosedom za darovano cvetje in so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Njegovi

Ob boleči izgubi naše drage stare mame

IVANE SVETE

iz Dola 9 pri Borovnici

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in izrazili tolažilne besede.

Posebna zahvala velja odboru RK Borovnica za darovano cvetje, organizaciji ZB Borovnica, prav tako pa tudi vsem ostalim darovalcem cvetja.

Vsi njeni

Predstavitev antičnega stolpa v Turnovšah

Najstarejši predstavljeni antični objekt v vrhniškem arheološkem kompleksu

Antični arheološki kompleksi Vrhniko sodi med spomenike 1. kategorije v SR Sloveniji. Vendar iz različnih vzrokov v arheološki spomeniški dejavnosti doslej, če izzamemo preventivno pravno zaščito nekaj slučajnih odkritij, od katerih se je ohranil del drobnih najdb in pa posameznih raziskovalnih posegov, med katerimi moramo omeniti sondažna dela obzidja na sedanjem pokopališčnem predelu ter raziskave ob pripravah gradbišča za priključek na avtomobilsko cesto v letu 1970, kjer so bili dokazani ostanki tržišča in pa odkritje arheoloških ostalin v letu 1934, ni bilo ničesar zabeleženega. Prav tako se doslej, bodisi zaradi premajhnega zanimanja ali pa zaradi objektivnih vzrokov, ni ohranil in situ del te, v evropski literaturi tako poznane arheološke celote.

Torej ni čudno, da je ljubljanski Regionalni zavod za spomeniško varstvo v sodelovanju in podpori Kulturne skupnosti Vrhnik in Skupščine občine ter javni podpori Turističnega društva tega kraja v letu 1974 pričel akcijo ugotavljanja narave spomenika na Turnovšah, ki je bila zaradi vse večjega razmaha gradbene dejavnosti vse bolj v nevarnosti.

Začetek raziskovalnih del pa je sprožil prvenstveni zaščitni ukrep, ko je neposredno ob spomeniku lastnik parcele pričel graditi — brez ustrezne dokumentacije — stanovanjsko zgradbo. Omenimo naj še to, da občinski organi niso dovolili pričetka gradnje že predhodnemu interesentu. Lastnik je kasneje odstopil del parcele, na kateri je arheološka ostalina, skupščini občine Vrhniko z uporabnostnimi pravci za spomeniško turistično področje. Edini pogoj, ki ga je lastnik postavil je, da se ustrezno uredi pot do te edinstvene razgledne točke.

Program dela je obsegal predvsem temeljito raziskavo celotnega kopca. Na podlagi dobljenih rezultatov pa bi izdelali ustrezno valorizacijo najdenih ostankov in, v kolikor bi najdbe pokazale na temeljno prezentacijo in situ, bi to kasneje tudi izvedli.

Seveda smo pred pričetkom samih del poskušali zbrati vse podatke oziroma vse, kar je bilo doslej znanega o tej arheološki točki. Razumljivo, da zakoreninjenost ljudske govorice, ki se je prenašala iz roda v rod in je polnila bogato domišljijo domačinov, tudi tu ni izostala.

O VLOGI IN POMENU SREDNJEVEŠKEGA STOLPA IN NAJPOMEMBNEJŠI PODATKI O NJEM

Ime Turnovše, ki ga je ljudstvo ohranilo, nam jasno priča o predstavi, ki jo je imelo tukajšnje prebivalstvo o tej zakopani ostalin. Zato ni čudno, da so se že leta 1882 domačini lotili kopanja na lastno pest, v želji dokončno

marsičem korigiralo. Med drugim moramo zlasti poudariti, da ne gre za okrogel, marveč štiri oglat stolp, s stranmi dolgimi 11 in pol metra in širokimi približno 1 meter in 60 centimetrov. Zidovi so bili na nekaterih mestih še komaj opazni, ker so bili z niveliranjem in predhodnimi odkopi odstranjeni, drugje pa so bili ohranjeni tudi 1 meter v višino.

Zanimivo je tudi, da se na zunanjo jugovzhodno stranico stolpa naslanja še tanjši zid, ki verjetno predstavlja ostanek neke dodatne stavbe, ki se je naslanjala na stolp. Zidovi sten so grajeni iz apnenčevih kamnov, ki so vezani z malto. Med ostanki ruševin smo našli tudi na več kosov obdelanega lehnjaka; to so pravzaprav deli okvirnih odprtih v stenah stolpa.

Od drobnih predmetov, katerih zbirka je tu gotovo prav zaradi pogostega prekopavanja zelo revna, naj omenimo nekaj kosov antičnih posod ter železno pasno opno iz poznega antičnega obdobja.

Čeprav arheološke raziskave doslej v notranjosti stolpa še niso povsem končane in ni mogoče pritrčiti poročilu o obstoju stopnic, moramo že danes govoriti o izjemni globini, ki se pojavlja na severozahodnem delu notranjščine, ki pa ni bila — kot rečeno — še dokončno izčiščena. Vseeno pa smo se odločili, ker to ne ovira samega raziskovalnega posega in smo imeli razmeroma dovolj podatkov, da najprej pristopimo

Originalni ostanki stolpa

rila skoro v celoti že sama lokacija objekta, ki je izredno izpostavljena. Skoro gotovo ga smemo povezati z varnostnimi ukrepi, ki se jih je posluževala rimska država na prelomu antičnega časa, to je koncem 3. stoletja, da bi zavarovala tudi lastno matično italsko področje. K temu nas navaja tudi pogojenost same antične lokacije s svojo utrjeno postojanko okrog današnje farne cerkve. Torej je ta objekt, ki je imel v varstvu cesto, ki je tekla pod njim, prav tako pa tudi celoten teren nekdanjega naselbinskega področja oziroma kot pravi J. Šašel, da je obvladal kastel Gradlišče, na katerega naj bi se neposredno navezoval in omogočal jasen pregled nad vrhniškimi območjem in zapornimi zidovi od Verda na Ljubljanski vrh. Seveda pa je težko odgovoriti do kdaj je bil ta objekt v rabi. Okrogla železna pasna spona nakazuje,

da so se tu ljudje zadrževali tudi še v začetku oziroma do sredine prve polovice 5. stoletja.

ARHEOLOŠKEGA SPOMENIKA IN NJEGOVA OKOLICA

Pred nami je torej edini doslej prezentirani antični objekt vrhniškega arheološkega kompleksa. Do njega bo v bodoče speljana posebna pot. V letošnjem letu pa naj bi se primerno uredila tudi neposredna okolica spomenika. Samo okolje pa se mora, glede na pogoje, ki jih narekuje močno spremenjena in vse prej kot kvalitetna soseščina, obdelati s posebno pozornostjo tako, da bo zadovoljena ustrezna vključitev spomenika in s tem tudi zadoščeno osnovnim spomeniškim načelom.

Dolžni smo tudi poudariti, da je spomeniška točka na izredno občutljivem mestu, predvsem zaradi edinstvene lege in že zato zasluži poglobljeno obdelavo

neposrednega okolja. Z kopca, ki ga danes močno raje novogradnje, se obdelavcu nudi bogat razgled Ljubljanskega vrha, Stare Vrhnik, Trojice, na samo mesto nika in pogled na Barje in Bolenico in se zaključuje z obronki postajo Verd.

Skratka, marsikdo si bo v prostem času odtrgal trenutek, si ogledal to znamenitost — starejšo predstavljeno ostalin Vrhniko, istočasno pa ga bo gledel zanesel še v dolino, kjer zvoj mesta z nenehno silo svoje žile v najodročajša dročja in kjer se zmanjšujejo lene površine, ki so nekoč obkajale ta kraj.

Vse stroške raziskave in prezentacije stolpa sta Kulturna skupnost Slovenije in Vrhniko. Zidarska delavnica sta vzorno opravila zidar mojstra Herceg Andrej in Zidar Janez in njun vloženi trud bili pri tem delu vse prej majhen. SLABE dr. MARJAN

Med delom

Naš časopis — Glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhniko — Ureja uredniški odbor: Drago Debeljak, Tanja Hrovatin (glavni in odgovorni urednik), Peter Petkovšek, Jože Sojer, Janez Pečar, Jakob Susman, Richard Beuerman, Andrej Kraševac, Ivan Zitko (tehnični urednik) — Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 8, Vrhniko — Številka žiro računa: 50110-678-41016 — Telefonska številka uredništva 70-325 — Tisk: Tiskarna Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. Po mnenju Sekretariata za informacije v IS SRS na podlagi 7. točke prvega odstavka 26. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ št. 33-316-72) je Naš časopis oproščen prometnega davka.

zadostiti svoji neugnani vednoželjnosti. Prav gotovo pa ta poskus kopanja na tem mestu ni bil prvi. Iz poročil Premersteina in Rutarja namreč zvemo, da so se v omenjenem letu opravljali izkopi, ki jih je odredil takratni vrhniški župan Gabrijel Jelovšek. Tedaj naj bi odkopali, kot navaja poročilo, ostaline 19 metrov širokega okroglega stolpa z dva metra debelimi zidovi. V notranjosti pa naj bi odkrili tudi stopnice, ki so bile speljane 4 metre globoko. Zanimivo je, da drobnih arheoloških najdb, ki naj bi prišle ob izkopu na dan, poročilo ne omenja, čeprav bi jih bilo vsekakor pričakovati.

Že samo sondiranje terena v letu 1974 je pokazalo, da imamo tod res opraviti z antičnimi zidnimi ostanki. Vendar je že to sondiranje, kot kasneje raziskave, poročilo oziroma obstoječi podatek v

k delni obnovi spomenika. Seveda smo strogo sledili konservatorskemu kanonu in nismo nikjer zahajali v kakršnokoli imaginarno predstavo. Dozidali smo stene stolpa do ustrezne višine ter v enakih širinah in z enako zidno strukturo kot je bila prvotna in predstavili objekt kot močno načeto ruševino. Nadzidava se od originalnega nivoja zidu loči z mejo, ki jo v zidu predstavlja linija opečnatih kosov, ki se v glavnem vije po celotnem stolpnem kompleksu. Seveda smo morali odstopiti od kakršnegakoli prikaza odprtih, ker zanje nismo imeli nobenih ustreznih osnov, ki bi nam bile lahko vodilo, kje so se te v zidovih nahajale.

VLOGA IN NAMEN OBJEKTA

Seveda je treba odgovoriti tudi na vprašanje čemu je ta objekt služil. Na to bi odgovorili

Notranjost stolpa danes